

Treaty Series No. 15 (1949)

TRADE AND FINANCE AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM
OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND
THE GOVERNMENT OF POLAND

[with Annexes]

Warsaw, 14th January, 1949

*Presented by the Secretary of State for Foreign Affairs to Parliament
by Command of His Majesty*

LONDON
HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE
SIXPENCE NET

Cmd. 7628

TRADE AND FINANCE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND THE GOVERNMENT OF POLAND

Warsaw, 14th January, 1949

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of Poland prompted by a sincere desire to ensure the development of Anglo-Polish trade to their mutual advantage and attaching particular importance to the development of Anglo-Polish trade on a long-term basis and to a settlement of the financial questions outstanding between the two countries have agreed as follows:—

Article 1

The Polish Government undertake to make available for export to the United Kingdom in the five-year period 1949 to 1953, and the Government of the United Kingdom undertake to purchase or to permit the import of, as the case may be, the quantities of foodstuffs set out in Schedules I to IV of Annex A to the present Agreement in the years specified therein.

Article 2

(a) The Polish Government undertake to make available for export to the United Kingdom in the year 1949 and in the three-year period 1949 to 1951, and the Government of the United Kingdom undertake to purchase or to permit the import of, the classes and quantities of timber specified in Annex B (1) to the present Agreement. The contracting Governments will consult together in the autumn of 1949 and 1950 for the purpose of determining the quantities to be supplied in the years 1950 and 1951 respectively.

(b) The contracting Governments agree to facilitate and encourage the trade in timber between the United Kingdom and Poland so that Poland shall regain her traditional position as exporter of timber to the United Kingdom.

(c) In particular the Polish Government shall use their best endeavours to supply to the United Kingdom over the five-year period 1949 to 1953, out of the total quantities available for export or re-export, the classes of timber specified in Annex B (2) up to the quantities shown.

(d) The Government of the United Kingdom undertake to grant for the year 1949 import quotas to a value of £600,000 for Polish furniture and other wooden articles to be agreed between the contracting Governments. They will also ensure that the internal regulations in force in the United Kingdom governing the manufacture and sale of furniture and other wooden articles of the classes which shall have been agreed by the contracting Governments shall not discriminate against such goods when of Polish origin.

Article 3

The undertakings set out in Articles 1 and 2 of the present Agreement are subject—

- (a) to price, type, specification and quality being satisfactory;
- (b) to the terms of any contracts that may have been or may be concluded between the contracting Governments;
- (c) in the case of foodstuffs to compliance with any health regulations in force in the United Kingdom where they are applicable; and

125

(d) in the case of goods imported otherwise than through Government channels, to application being made for an import licence.

Article 4

The quantities or values shown in the Annexes referred to in Articles 1 and 2 (a) of the present Agreement are minima unless otherwise specified and they may be increased from time to time by agreement between the contracting Governments.

Article 5

(a) The Government of the United Kingdom shall facilitate the supply to Poland of the following goods through the appropriate trade channels up to the quantities stated below and subject to agreement on prices:—

- (i) Raw wool—£10 million in each of the years 1949 to 1953. In regard to this figure of £10 million any supplies which the Polish Government may purchase from other parts of the Commonwealth shall be taken into account. The Polish Government shall use their best endeavours to ensure that purchases are reasonably distributed over all qualities and types of wool.
- (ii) Crude rubber—3,000 tons in 1949 increasing by 500 tons yearly to 5,000 tons in 1953.
- (iii) Tinplate—300 tons in the period April to December 1949 and 300 tons in 1950, and in addition—
 - (a) in the year 1949, 400 tons of tinplate for packing 2,000 tons of canned meat for supply to the United Kingdom, and
 - (b) in each of the years 1949 to 1953 tinplate for packing frozen eggs for supply to the United Kingdom in the proportion of 300 tons of tinplate to 3,500 tons of frozen eggs.
- (iv) Rubber conveyor belting—30 miles in each of the years 1949 to 1953
- (v) Shellac—200 tons in 1949 rising to 400 tons in 1953

and in addition, the following goods assuming that Polish buyers are able to place orders for suitable types to meet their requirements.

- (vi) Rubber tyres for cars and tractors—£125,000 in each of the years 1949 to 1953.
- (vii) Dyestuffs of types for which United Kingdom export licences are normally granted—£250,000 in each of the years 1949 to 1953. In addition, the Government of the United Kingdom shall facilitate the supply of such dyestuffs to Poland during this period to the maximum extent possible within the available types and grades.
- (viii) Spare parts for cars and trucks—£250,000 in each of the years 1949 to 1953.
- (ix) Semi-manufactured copper goods—3,000 tons in each of the years 1949 to 1953, provided that purchases are reasonably distributed over the whole range of semi-manufactured copper goods.
- (x) Wool rags for the textile industry of types for which export licences are normally granted—6,000 tons in each of the years 1949 to 1953.

(b) (i) The Government of the United Kingdom shall place no obstacles in the way of the supply to Poland of 180,000 tons of crude oil f.o.b. Middle East during 1949 rising by regular quantities to 250,000 tons in 1953. They will raise no objection to the supply of additional quantities of such oil, if they are commercially available, in the second half of 1949 and in the succeeding years up to and including 1953. The supply of such oil shall be in accordance with contracts to be arranged by the appropriate Polish organisation and the United Kingdom oil companies.

(ii) The Government of the United Kingdom shall place no obstacles in the way of the Polish Government ordering in each of the years 1949 to 1953 reasonable quantities of sisal, manila and electrolytic nickel through London merchants, provided that payment is made in accordance with the normal United Kingdom exchange control procedure.

(iii) The Government of the United Kingdom shall place no obstacles in the way of the Polish Government obtaining in the year 1949 through the appropriate trade channels reasonable commercial quantities of ferro-tungsten, ferro-vanadium and refined ferro-manganese.

(c) (i) The Government of the United Kingdom undertake that within such allocation as may be made to Poland for each of the years 1949 to 1953 by the Combined Tin Committee they will facilitate the supply to Poland of a quantity of tin not exceeding 1,000 tons per annum from sources within the Scheduled Territories within the meaning assigned from time to time to that expression under the United Kingdom Exchange Control Act, 1947.

(ii) The Government of the United Kingdom undertake that within such allocation as may be made to Poland by the International Emergency Food Council for each of the years 1949 to 1953 from sources within the Scheduled Territories (within the meaning assigned from time to time to that expression under the United Kingdom Exchange Control Act, 1947) they will facilitate the supply to Poland through the appropriate trade channels of cocoa, copra and oil seeds.

Article 6

The Government of the United Kingdom shall not prohibit the export to Poland of capital equipment produced in fulfilment of orders placed by or on behalf of the Polish Government with United Kingdom firms on or before the date of signature of the present Agreement.

Article 7

(a) The Government of the United Kingdom undertake to issue in the year 1949 licences upon application for the import from Poland of goods to be agreed from among those specified in Annex C to the present Agreement up to a total c.i.f. value of £2 million. This total shall include the quotas for Polish furniture and other wooden articles established in accordance with the provisions of Article 2 (d) of the present Agreement. The contracting Governments agree that the individual quotas within this total shall be determined in London not later than 1st March, 1949.

(b) The Polish Government undertake to issue in the year 1949 import licences and to make available the requisite foreign exchange for the import from the United Kingdom of the goods specified in Annex D to the present Agreement up to the c.i.f. values shown.

(c) The contracting Governments agree that the import quotas referred to in paragraphs (a) and (b) of this Article shall come into operation simultaneously on a date not later than 15th March, 1949.

(d) (i) The contracting Governments have agreed to effect in each of the years 1950 to 1953 an exchange of miscellaneous goods of classes corresponding to those specified in Annexes C and D to the present Agreement, with additions or deletions to be agreed. For this purpose they shall enter into negotiations in the last three months of each of the years 1949 to 1952 with a view to making arrangements for such an exchange of goods for entry into force on 1st January of each of the years 1950 to 1953 respectively.

(ii) The quotas for Polish goods imported into the United Kingdom shall amount to a total of £9 million for these years but no quota for any one year shall exceed £2.4 million.

(iii) The quotas for United Kingdom goods imported into Poland shall amount to a total of £5.25 million for these years.

(e) The Polish Government shall authorise the purchase from the United Kingdom in 1949 of cured herrings to a value of not less than £400,000 and if possible to an increasing value in each of the years 1950 to 1953, in accordance with the requirements of Poland, the actual quantity to be negotiated by the contracting Governments each year. The contracting Governments agree that if the value of such purchases in any one year exceeds the value of Polish landings of white fish and sales of Polish frozen salmon in the United Kingdom in that year, the excess shall be taken into account as soon as possible in the fixing under the provisions of paragraph (d) of this Article of the Polish import quotas for United Kingdom goods.

Article 8

(a) The Polish Government place on record their intention to continue to purchase on at least the same scale annually as hitherto United Kingdom industrial products such as are specified in Annex E to the present Agreement.

(b) It is also their expectation that with the improvement in the economic situation of Poland they will be in a position to authorise within the arrangements provided for in Article 7 of this Agreement the import into Poland on an increasing scale of United Kingdom miscellaneous consumer goods.

Article 9

The Government of the United Kingdom take note of the wish of the Polish Government to place orders for capital equipment to the extent of £20 million beyond their current programme. They will continue to take whatever steps are open to them in the light of their general export policy to facilitate the placing of Polish orders for such capital equipment and are prepared to arrange for discussion with the Polish Commercial Counsellor in London or with the Polish Purchasing Mission in London of any particular order which the Polish Government wish to place.

Article 10

(a) In order to facilitate the purchase by the Polish Government of raw materials (mainly wool) on terms of payment not exceeding 90 days' credit, the Government of the United Kingdom undertake to raise no objection to arrangements being made in London for the grant or renewal of a revolving acceptance credit or credits up to a limit of £2.5 million, to be fully repaid by 31st December, 1949. The Government of the United Kingdom, through the Export Credits Guarantee Department, shall arrange that guarantees on normal terms as hitherto are given for this credit.

(b) The Government of the United Kingdom will be prepared to consider favourably the possibility of facilitating the renewal of this arrangement after 31st December, 1949.

(c) The Government of the United Kingdom undertake to raise no objection to the extension of the credit arrangements for the purchase of capital equipment which are now in force between the Polish Government or Polish financial institutions and London financial institutions, so as to provide that the credit permitted shall become a revolving credit within the existing limit of £6 million available up to 30th June, 1955, in addition to the revolving credit or credits up to a limit of £2.5 million referred to in paragraph (a) of this Article. The provisions of this paragraph shall not apply to orders placed after 31st December, 1951.

Article 11

In view of the facilities afforded to Poland under Article 5, 7, 9 and 10 of the present Agreement, and of the new possibilities for the import into the United Kingdom of Polish agricultural products under Article 1, the Polish Government have agreed with the Government of the United Kingdom upon the provisions of Articles 12 to 17 of the present Agreement.

Article 12

(a) Not later than 15th February, 1949, discussions shall begin in London between the Polish Government and the Government of the United Kingdom, together with representatives acting on behalf of the United Kingdom interests concerned and approved in that capacity by the Government of the United Kingdom.

(b) The purpose of these discussions shall be—

- (i) to consider the possibility of replacing the arrangements set out in the Anglo-Polish Minute of 31st October, 1947,⁽¹⁾ concerning compensation for British interests, confirmed by the Exchange of Notes of 24th January, 1948,⁽¹⁾ by provision for the payment of a sum in sterling in satisfaction of the claims of British claimants as defined in Article 1 (b) of that Minute; and to determine the amount of that sum, and the dates on which it shall be paid;
- (ii) to determine the sterling amount to be paid, and the dates on which it shall be paid, in respect of all forms of pre-war debts, public and private, in connexion with which it will be agreed that a liability of the Polish Government exists.

(c) The meeting-place for further discussions concerning the settlement of matters referred to in paragraph (b) (i) and (ii) shall be determined during the preliminary stages of the London discussions.

(d) The contracting Governments shall use their best endeavours to ensure that these discussions result in agreement by 30th September, 1949.

Article 13

(a) The Polish Government shall ensure that the National Bank of Poland instructs the Bank of England within thirty days of the date of entry into force of the present Agreement to open in the name of the National Bank of Poland an account at the Bank of England denominated "National Bank of Poland No. 3 Account."

(b) This account shall receive moneys provided under Articles 15 and 17, and out of this account shall be made such payments in respect of United Kingdom claims as may be agreed in pursuance of Article 12.

(c) The Polish Government shall arrange at the time when the National Bank of Poland No. 3 Account is opened that the Bank of England be given irrevocable instructions, in a form satisfactory to the Government of the United Kingdom, so as to secure the making of the payments mentioned in paragraph (b) of this Article.

Article 14

(a) The Custodian of Enemy Property in the United Kingdom (hereinafter referred to as "the Custodian") shall, on the request of the Polish Government, communicate to them as soon as possible after 1st June and 1st December in each year, until a date to be agreed in accordance with

(1) "Treaty Series No. 23 (1948)," Cmd. 7403.

the provisions of Article 16, the Custodian's estimate of the value of the money and property released by him in the preceding six months in accordance with the Anglo-Polish Money and Property Agreement⁽²⁾ signed this day.

(b) The Custodian, in estimating the value of the money and property released by him shall use, and the Polish Government shall accept—

- (i) in respect of all moneys held by the Custodian in his own account, the actual amount released by him;
- (ii) in respect of bank balances held to the order of the Custodian, the actual amount of the bank balance on the date of release, as reported by the holding bank;
- (iii) in respect of securities quoted in the London Stock Exchange Daily List of Officially Quoted Securities the mean of the quotations for each such security on the date of release by the Custodian, or if there is no quotation on that date, then on the next date on which there is a quotation;
- (iv) in respect of gold coin and bullion, and of any foreign currency, the buying prices quoted by the Bank of England, and in respect of silver, the London market price quoted at the daily fixing, each on the date of release by the Custodian, or, if there is no such price or quotation on that date, then on the next date on which there is such a price or quotation.

(c) The Custodian, in estimating the value of the money and property released by him shall use—

- (i) in respect of commercial debts, the amount of the debt as reported to him;
- (ii) in respect of all other money and property released, except money and property of the kinds referred to in the preceding paragraph (b), the value as reported to him.

(d) The Polish Government may question any estimate made in accordance with the preceding paragraph (c) on the following grounds, evidence of which they shall communicate to the Custodian—

- (i) in respect of commercial debts, either—
 - (a) that the debtor is bankrupt; or
 - (b) that the debtor is no longer in business; or
 - (c) that the debtor disputes his obligations;
- (ii) in respect of other money or property released, except money and property of the kinds referred to in the preceding paragraph (b), that the value reported to the Custodian is greater than a reasonable estimate of the market value on the date of release.

(e) If the Polish Government produce evidence that the value of the money and property referred to in the preceding paragraph (c) which the Custodian used in his estimate was incorrect, his estimate of the value of the money and property released shall be reduced by an amount to be agreed between him and the Polish Government.

(f) If the Polish Government produce satisfactory evidence that any money or property referred to in the preceding paragraphs (b) and (c) released by the Custodian has not passed under the control of the Polish Government or of a person subject to Polish exchange control regulations, then the amount payable

⁽²⁾ "Treaty Series No. 10 (1949)," Cmd. 7627.

by the Polish Government under the provisions of Article 15 of this Agreement shall be reduced accordingly.

Article 15

On receipt of the estimate to be communicated by the Custodian under the provisions of Article 14 (a) the Polish Government shall pay into the National Bank of Poland No. 3 Account—

- (i) forthwith, subject to the provisions of Article 14 (f), the equivalent of the total sum estimated by the Custodian to be the value of the money and property of the kinds referred to in Article 14 (b) released by him in the preceding six months;
- (ii) immediately after agreeing with the Custodian any necessary adjustments in accordance with the provisions of Article 14 (e) and (f) the equivalent of the total sum then estimated by the Custodian to be the value of the money and property of the kinds referred to in Article 14 (c) released by him in the preceding six months.

Article 16

The obligations of the Custodian under the provisions of Article 14 (a) and those of the Polish Government under Article 15 shall continue until the Custodian has released all money and property which he has reason to believe may belong to Polish persons within the meaning of the Anglo-Polish Money and Property Agreement signed this day, or until the contracting Governments agree that these obligations shall cease. The contracting Governments shall discuss not later than 30th June, 1951, the possibility of terminating these obligations.

Article 17

(a) In each of the years 1951 to 1953 the Polish Government shall pay into the National Bank of Poland No. 3 Account three and three-quarters per cent. of the sterling proceeds based on the f.o.b. value of all retained imports from Poland into the United Kingdom during those years plus ten per cent. of the sterling proceeds based on the f.o.b. value of all retained imports from Poland into the United Kingdom during those years of the goods referred to in Annex F.

(b) Payments under paragraph (a) of this Article shall be made by the Polish Government by quarterly instalments on 31st March, 30th June, 30th September and 31st December of each of the years 1951 to 1953 in accordance with the provisions of paragraph (c) except that on 31st March, 1951, the payment to be made to the said account by the Polish Government shall be £400,000 which sum shall be taken into account in determining the total amount for 1951 due in accordance with paragraph (a) above.

(c) The amount of each quarterly payment to be made under paragraphs (a) and (b) of this Article shall be calculated upon the basis of the figures for the quarter immediately preceding that in which payment is due to be made as prepared by the Government of the United Kingdom and extracted from the declared value of the United Kingdom imports from Poland as published in the Accounts relating to the Trade and Navigation of the United Kingdom and supplemented where practicable by a detailed analysis of such figures, less a deduction of ten per cent. for freight and other appropriate charges. The amount so calculated shall be communicated to the Polish Government not less than fourteen days before it is due to be paid under paragraphs (a) and (b) of this Article.

(d) In the first quarter of each of the years 1952 and 1953 the final amount due in respect of each of the years 1951 and 1952 respectively shall be determined by agreement between the contracting Governments and the difference between the amount so determined and the amount actually paid

131

under paragraphs (a) and (b) of this Article shall be compensated accordingly by increasing or reducing the payment to be made in the second quarter of each of the years 1952 and 1953 respectively. In respect of the amount due for the year 1953 the adjustment shall be made by agreement between the contracting Governments one month after the final statement of declared value in accordance with paragraph (c) of this Article has been communicated to the Polish Government.

Article 18

In the event of the denunciation or expiry of the Anglo-Polish Payments Agreement of March 1948⁽³⁾ and of no agreement being reached for its replacement by a new Payments Agreement, the contracting Governments will review the position as it affects the present Agreement.

Article 19

(a) The contracting Governments agree to refrain from discriminatory action and unnecessary restrictions affecting shipping engaged in international trade.

(b) If a multilateral agreement aiming at the removal of discriminatory action and unnecessary restrictions affecting shipping engaged in international trade to which the contracting Governments are parties comes into force the provisions of the foregoing paragraph (a) shall be regarded as superseded by the provisions of any such multilateral agreement.

(c) The contracting Governments agree that at the request of either of them, officials of the two Governments shall meet in order to determine whether the shipment of goods by sea between the two countries has been carried on in accordance with the principle of non-discrimination between their two flags and to take any measures which may be necessary with a view to avoiding the recurrence of any difficulties which may have occurred.

Article 20

The contracting Governments agree that during the period of validity of the present Agreement meetings of a committee of officials representing the two Governments shall take place by agreement as may be necessary for the purpose of reviewing the progress of the trade between the two countries, of examining any difficulties which may arise and of suggesting solutions for their removal. Such meetings shall be supplementary to, and are not intended to replace, the existing channels of communication between the two Governments on matters arising out of the present Agreement.

Article 21

(a) The present Agreement shall come into force on the date of signature and subject to the provisions of paragraph (b) of this Article shall continue in force until 31st December, 1953.

(b) Articles 13, 15 and 17 shall remain in force until the obligations thereunder have been fulfilled. The date of termination of these Articles shall be decided by agreement between the contracting Governments.

In faith whereof the undersigned, duly authorised to that effect, have signed the present Agreement.

Done in Warsaw, 14th January, 1949, in duplicate in the English and Polish languages, both texts being equally authentic.

(L.S.) D. ST. CLAIR GAINER.

(L.S.) H. MINC.

⁽³⁾ "Treaty Series No. 12 (1948)," Cmd. 7352.

ANNEX A

SCHEDULE I

Ministry of Food purchases for which contracts will be negotiated to the end of 1953

(Figures in thousand long tons throughout)

	1949	1950	1951	1952	1953
1. Bacon*	20	30	40	50	60
2. Eggs—shell—(boxes)* ...	(435,000)	(620,000)	(860,000)	(1,110,000)	(1,200,000)
frozen*	3.5	5	7	8	8
3. Cheese†3	1	2	3.5	5
4. Butter†	—	.5	2	5	10
5. Lard†	—	.5	.6	.8	1

* The Heads of Agreement to be in accordance with the terms of letters exchanged between the two Governments.

† Target figures only: the contracting parties will discuss further when export surpluses arise.

SCHEDULE II

Items on which individual minimum import quotas will be granted up to the end of 1953, or where appropriate, for which the Ministry of Food will contract annually

(Figures in thousand long tons throughout)

	1949	1950	1951	1952	1953
6. Frozen salmon5	.7	.8	.9	1
7. Fruit pulp9	1.5	2	2.5	3
8. Onions	25	35	45	50	60
9. Canned meat	2	2.5	3	3.5	4
10. Bacon factory products—					
Maws and chitterlings	1.65	1.87	2.1	2.27	2.45
Hog casings2	.23	.25	.28	.3
11. Canned fish (in varieties to be agreed)1	.13	.16	.18	.2
12. Poultry—					
Turkeys8	1.1	1.5	1.7	2
Geese, ducks, hens and chickens	5.5	6.6	7	8.1	8.1
Years beginning 1st April					
13. Pulses	3	5	5	5	5
14. Starch	15	10	10	10	10‡
Years ending 30th September					

‡ A similar figure is agreed for the 1953 campaign.

SCHEDULE III

Items for which a minimum over-all import quota of £500,000 will be given for each of the five years subject to upward revision annually

(a) Items for which individual minimum quotas within the over-all total are established for 1949	Figures in £'000 throughout 1949
15. Bilberries (including red and dried)	250 per annum 1949-53
16. Game	5
17. Canned peas and beans	12
18. Tomato powder	11
19. Preserved and salted mushrooms	10
20. Fruit juices	40
21. Vodka, liqueurs	17 per annum 1949-53
22. Sugar and chocolate confectionery	30
23. Seasoned meat	75

} 1950-53 for annual negotiation

(b) *Items without individual minimum quotas but which may be imported within the total for this group*

24. Miscellaneous—specified below	140	} 1950-53 for annual negotiation
25. Miscellaneous—not specified elsewhere	10	
Total			600	

To the extent that licences are under-applied for on some items, the value of licences for other items may be increased by mutual agreement.

§ **Agricultural seeds.**

Fresh vegetables—cauliflowers, cucumbers, horse radish, asparagus (subject to seasonal limitations).

Frozen vegetables—peas and beans, onions, pickles, small pickles.

Canned vegetables—other than cucumbers.

Fresh fruit—cherries, strawberries, wild berries.

Frozen fresh fruit—cherries, strawberries, raspberries.

Fruit salads—peaches, pears, cherries.

Frozen eels.

Dried mushrooms.

Cucumbers in barrels in brine.

Pro Memoria: Canned hams (for annual consideration; no imports in 1949).

SCHEDULE IV

Items subject to annual and ad hoc arrangements

(a) *Minimum quantities now established for 1949—*

				<i>Tons</i>
26. White fish	5,000
27. Feed barley (ex-1949 crop)	30,000
28. Malt (ex-1949 crop)	4,000

|| Licences will be granted on application in the ratio of 1 ton for every 7 tons of feed barley contracted by the Ministry of Food.

(b) *No minimum quantities established—*

29. Oats—The Ministry of Food may be a buyer of Polish oats and will be willing to consider samples and availabilities after each harvest.

ANNEX B (1)

(SEE ARTICLE 2 (a))

Imports of timber from Poland

		1949	1949-51
Softwood ('000 standards)	...	70	270
Sleepers ('000 pieces) (redwood, to usual British Railways specification)	...	50	50
Pitprops ('000 fathoms)	...	30	200
Oak staves (cubic metres)	...	300	1,400
Plywood (cubic metres)	...	300	900
Hardwood (cubic metres)	...	10,000	23,000
Pulpwood ('000 fathoms) (white wood, fully barked and basted)	...	25	120

ANNEX B (2)

(SEE ARTICLE 2 (c))

Target deliveries of certain classes of timber from Poland in the five-year period, 1949-53

Softwood ('000 standards)	...	450
Pitprops ('000 fathoms)	...	275

ANNEX C
(SEE ARTICLE 7 (a))

I.—Textiles
Cotton fabrics (book cloth and mattress ticking included)
Woollen fabrics
Rayon fabrics
Plush and hangings
Ready-made clothes (workers' clothes, trousers, shirts, etc.)
Carpets, woollen covers and rugs, hand-made cloth (home-spuns)
Woollen yarn worsted and carded
Haberdashery
Curtains

II.—Chemicals

Sodium chlorate
Calcium chloride
Caustic potash
Charcoal
Arsenic (white)
Thallium sulphate
Montan wax
Turpentine

III.—Wood and Wood manufactures

Joinery furniture
Joinery chairs
Bentwood chairs and armchairs
Bentwood coat stands
Chair seats
Plywood wet glued
Plywood dry glued
Block boards
Joiners' work for buildings (flush doors and block board doors)
Ready-made parquet and flooring strips
Oak barrel sets and staves
Redwood barrels for herrings
Boxboard sets
Picture frames gilded and silvered
Wooden fancy goods
Domestic woodware (kitchen and household articles, dowels and bungs, etc.)
Baskets (for soft fruit)
Wood wool of soft wood
Willows
Willow goods

IV.—Metals and Manufactures

Enamel ware
Galvanised buckets
Cast iron enamel goods
Zinc containers for small batteries
Zinc sheets

V.—Glass, China, Cement

Window glass
Carboys
Bottles
Table glass ware
Lighting glass
Table china
Cement

VI.—Miscellaneous

Bristles
Feathers and down
Medicinal herbs
Matches
Buttons
Christmas tree ornaments
Toys
Fancy art goods
Gloves
Casein

and other items to be agreed.

ANNEX D
(SEE ARTICLE 7 (b))

	£'000		£'000
1. Private motor cars ...	50	9. Drawing instruments, mathematical instruments and slide rules ...	10
2. Mechanical handling trucks and equipment ...	50	10. Calculating and adding machines ...	10
3. Commercial vehicles (special types) ...	100	11. Duplicators ...	40
4. Garage servicing equipment ...	30	12. Clocks and watches ...	5
5. Trailers ...	10	13. Road rollers ...	10
6. Motor cycles ...	25	14. Industrial laundry machinery ...	10
7. Cinematograph equipment ...	60	15. Industrial sewing machines ...	10
8. Still cameras and accessories ...	5	16. Domestic sewing machines ...	5

	£'000		£'000
17. Cloth cutting machines ...	5	34. Toilet preparations ...	10
18. Cloth spreaders ...	5	35. Pharmaceuticals and alkaloids ...	75
19. Domestic refrigerators ...	5	36. Proprietary remedies ...	15
20. Small tools ...	65	37. Dental equipment and deaf aids ...	25
21. Portable power tools ...	80	38. Polishing rouge ...	5
22. Grinding wheels ...	10	39. Musical instruments and gramophone records ...	10
23. Silk yarn, threads and fabrics ...	10	40. Bakelite and Trolit powder ...	5
24. Waterproofs ...	5	41. Laminated plastic materials ...	10
25. Tobacco pipes ...	2	42. Moulded plastic goods (industrial and domestic) ...	25
26. Sports equipment ...	25	43. Linoleum and felt base ...	25
27. Sensitised photographic material ...	20	44. Paints ...	15
28. Artists' materials ...	5	45. Printing inks ...	5
29. Books, dictionaries and encyclo-pædias ...	20	46. Special varnishes ...	30
30. Maps ...	5	47. Cotton yarns and wool tops (except merino) ...	25
31. Newspapers and periodicals ...	10	48. Canvas hose pipes... ..	10
32. Cutlery ...	5		
33. Razors and blades ...	3		

ANNEX E

(SEE ARTICLE 8)

Small pumps (standard)	Pesticides and disinfectants
Gauges and measuring instruments	Hoists and winches
Divers' equipment	Commercial refrigerators
Concrete mixers and vibrators	Brake bands, linings and parts
Agricultural tractors	Ships measuring equipment
Machinery for ink, paint and varnish manufacture	Standard laboratory instruments and apparatus
Electrical measuring instruments	Radio equipment, parts and industrial electronics
Fire-fighting equipment	Rubber hoses, sheets and tubes
Lighthouse equipment	

ANNEX F

(SEE ARTICLE 17)

1. The goods specified in Schedule III of Annex A.	3. Farina.
2. The goods specified in Annex C.	4. Onions.
	5. Fruit pulp.

UMOWA HANDLOWA I FINANSOWA POMIEDZY RZADEM POLSKIM A RZADEM ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I POŁNOCNEJ IRLANDII

Warszawa, dnia 14 stycznia 1949 roku

Rząd Polski i Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii—kierowane szczerym pragnieniem zapewnienia rozwoju brytyjsko-polskiej wymiany handlowej ku obopólnej korzyści, przywiązując szczególną wagę do rozwoju anglo-polskiej wymiany handlowej na zasadach długofalowości oraz do ułatwienia otwartych między oboma Krajami zagadnień finansowych, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Rząd Polski zobowiązuje się udostępnić na eksport do Zjednoczonego Królestwa w okresie 5-letnim od roku 1949 do 1953, a Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się bądź zakupić, bądź zezwolić na przywóz w latach wyszczególnionych w niniejszej Umowie, środków żywnościowych w ilościach, ustalonych w Listach I-IV Załącznika A do niniejszej Umowy.

Artykuł 2

(a) Rząd Polski zobowiązuje się udostępnić na eksport do Zjednoczonego Królestwa w roku 1949 oraz w okresie 3 lat od 1949 do 1951, zaś Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się zakupić lub zezwolić na przywóz drewna w gatunkach i ilościach, wyszczególnionych w Załączniku B (1) do niniejszej Umowy.

Umawiające się Rządy przeprowadzą wspólne narady na jesieni roku 1949 i 1950, celem ustalenia ilości, które mają być dostarczone w roku 1950 i w roku 1951.

(b) Umawiające się Rządy uzgodniły, że ułatwieniami swymi przyczynią się do wzmoczenia handlu drewnem między Polską a Zjednoczonym Królestwem w taki sposób, aby Polska odzyskała swoje tradycyjne stanowisko eksportera drewna do Zjednoczonego Królestwa.

(c) W szczególności Rząd Polski dołoży wszelkich starań, aby dostarczać do Zjednoczonego Królestwa w ciągu okresu 5-letniego 1949-1953 w granicach całej kwoty drewna, przeznaczonego na eksport lub reeksport—takich gatunków drewna, jakie są wyszczególnione w Załączniku B (2) do poziomu wykazanych tamże ilości.

(d) Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się przyznać na rok 1949 kontyngenty przywozowe do wartości £600,000 na polskie meble oraz inne artykuły z drewna, do uzgodnienia między Umawiającymi się Rządami. Zagwarantuje on również, że przepisy obowiązujące wewnątrz Zjednoczonego Królestwa, a regulujące wytwórczość i sprzedaż mebli i innych artykułów z drewna tych rodzajów, które zostaną uzgodnione między Umawiającymi się Rządami, nie będą stanowić dyskryminacji dla takich towarów polskiego pochodzenia.

Artykuł 3

Zobowiązania, ujęte w Artykule 1 i 2 niniejszej Umowy, są uzależnione od—

(a) zadawalającej ceny, typu, specyfikacji i jakości;

(b) warunków kontraktów, jakie zostały lub jakie będą zawarte między Umawiającymi się Rządami;

- (c) przy środkach żywności—od dostosowania się do wszelkich obowiązujących w Zjednoczonym Królestwie przepisów sanitarnych, gdziekolwiek są one stosowane; i
- (d) wniesienia podań o pozwolenia przywozowe w przypadkach, kiedy dane towary sprowadzone są inną drogą, niż przez organizacje rządowe.

Artykuł 4

Ilości lub wartości towarów, wskazane w Załącznikach, o których mowa w Artykule 1 i 2 (a) niniejszej Umowy, są minimalnymi, jeżeli nie zostało ustalone inaczej, i mogą być powiększone od czasu do czasu, w drodze porozumienia między Umawiającymi się Rządami.

Artykuł 5

(a) Rząd Zjednoczonego Królestwa ułatwi dostawy do Polski następujących towarów poprzez właściwe organizacje handlowe, do ilości podanych poniżej—pod warunkiem uzgodnienia cen:—

- (i) Wełny surowej po £10.000.000 każdorocznie w latach 1949–1953. Odnosnie tej cyfry £10.000.000 będą wzięte w rachubę wszelkie zakupy, jakich Rząd Polski dokona w innych częściach Brytyjskiej Spółnoty Narodów. Rząd Polski dołoży wszelkich starań, aby zapewnić rozłożenie tych zakupów w sposób właściwy na wszelkie gatunki i typy wełny.
- (ii) Kauczuku surowego—3.000 ton w roku 1949, przy czym ilość ta będzie wzrastać o 500 ton rocznie—do 5.000 ton w roku 1953.
- (iii) Białej blachy—300 ton w okresie: kwiecień-grudzień 1949 r. i 300 ton —w r. 1950 oraz dodatkowo:—
 - (a) w roku 1949—400 ton białej blachy na opakowanie 2.000 ton konserw mięsnych, przeznaczonych na dostawę do Zjednoczonego Królestwa, i
 - (b) każdorocznie w latach 1949 do 1953 białej blachy na opakowanie jaj mrożonych, przeznaczonych na dostawę do Zjednoczonego Królestwa, w stosunku: 300 ton białej blachy na każde 3.500 ton mrożonych jaj.
- (iv) Transporterów gumowych—30 mil angielskich każdorocznie w latach 1949–1953.
- (v) Szellaku—200 ton w roku 1949, która to ilość wzrośnie do 400 ton w roku 1953

oraz dodatkowo następujących towarów, przy założeniu, że polskie organy zakupu będą w stanie umieścić zamówienia na typy, które by odpowiadały ich wymaganiom.

- (vi) Opon dla samochodów i traktorów—po £125.000 każdorocznie w latach 1949–1953.
- (vii) Barwników tych typów, na które Zjednoczone Królestwo udziela normalnie pozwoleń wywozowych po £250.000 każdorocznie w latach 1949–1953. Dodatkowo Rząd Zjednoczonego Królestwa ułatwi w tym czasokresie dostawy tych barwników do Polski w możliwie szerokim zakresie, w ramach dostępnych typów i jakości.
- (viii) Części zamienne do samochodów osobowych i ciężarowych, po £250.000 każdorocznie w latach 1949–1953.
- (ix) Półfabrykatów miedzi—3.000 ton każdorocznie w 1949–1953, pod warunkiem, że zakupy będą rozłożone w sposób właściwy na cały wachlarz półfabrykatów miedzi.

(x) Szmat wełnianych dla przemysłu tekstylnego, w gatunkach, na które normalnie są udzielane pozwolenia przywozu, po 6.000 ton każdorocznie w latach 1949–1953.

(b) (i) Rząd Zjednoczonego Królestwa nie będzie stawiał przeszkód w dostawie do Polski 180.000 ton ropy naftowej f.o.b. Wschód Srodkowy, w ciągu 1949 roku, która to ilość będzie wzrastać regularnie do 250.000 ton w roku 1953. Nie wniesie on sprzeciwu przeciwko dodatkowej dostawie tej ropy—o ile będzie ona w handlu—w drugiej połowie 1949 roku i w latach następnych, do roku 1953 włącznie. Dostawa tej ropy będzie zgodna z kontraktami, jakie będą zawarte przez właściwą organizację polską z towarzystwami naftowymi Zjednoczonego Królestwa.

(ii) Rząd Zjednoczonego Królestwa nie będzie stawiał przeszkód Rządowi Polskiemu w zamawianiu za pośrednictwem kupców londyńskich każdorocznie w latach 1949–1953, umiarkowanych ilości sisalu, manilli i niklu elektrolitycznego, pod warunkiem, że płatność zostanie uskuteczniiona zgodnie z normalnymi przepisami dewizowymi Zjednoczonego Królestwa.

(iii) Rząd Zjednoczonego Królestwa nie będzie stawiał przeszkód Rządowi Polskiemu w uzyskaniu w ciągu roku 1949 poprzez właściwe organizacje handlowe umiarkowanych ilości handlowych ferrotungstenu, ferro-vanadium i rafinowanego ferro-manganu.

(c) (i) Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się, że w ramach alokacji, przyznawanej Polsce każdorocznie w latach 1949–1953 przez Mieszany Komitet Cyny, ułatwi dostawę cyny dla Polski, w ilościach nieprzekraczających 1.000 ton rocznie, ze źródeł, mieszczących się w granicach "krajów zarejestrowanych" (Scheduled Territories), w rozumieniu, jakie ustawa o kontroli dewizowej Zjednoczonego Królestwa z roku 1947 nadaje okresowo temu terminowi.

(ii) Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się, że w ramach alokacji, jaka może być przyznana Polsce przez Nadzwyczajną Międzynarodową Radę Żywnościową każdorocznie w latach 1949–1953, ułatwi dostawę do Polski poprzez właściwe organizacje handlowe: kakao, kopry i nasion oleistych ze źródeł, mieszczących się w granicach "krajów zarejestrowanych" (Scheduled Territories), w rozumieniu, jakie ustawa o kontroli dewizowej Zjednoczonego Królestwa z roku 1947 nadaje okresowo temu terminowi.

Artykuł 6

Rząd Zjednoczonego Królestwa nie zabroni eksportu do Polski urządzeń inwestycyjnych, wytworzonych w wykonaniu zamówień, umieszczonych przez Rząd Polski lub na jego zlecenie, które to zamówienia udzielone zostały firmom Zjednoczonego Królestwa do daty podpisania niniejszej Umowy.

Artykuł 7

(a) Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się w ciągu roku 1949 wydawać pozwolenia przywozu ubiegającym się o przywóz z Polski, na towary, które będą uzgodnione spośród tych wymienionych w Załączniku C do niniejszej Umowy, do łącznej wartości c.i.f. £2.000.000. Ta łączna wartość obejmie również kontyngenty na polskie meble i inne artykuły z drewna, ustalone zgodnie z przepisami Artykułu 2 (d) niniejszej Umowy. Umawiające się Rządy zgodne są, że indywidualne kontyngenty w ramach powyższej łącznej sumy, będą ustalone w Londynie, nie później niż do 1 marca 1949 roku.

(b) Rząd Polski zobowiązuje się wydać w ciągu roku 1949 pozwolenia przywozowe i postawić do dyspozycji potrzebne dewizy, celem importu ze

Zjednoczonego Królestwa towarów, wyszczególnionych w Załączniku D do niniejszej Umowy, w granicach, wykazanych tamże wartości c.i.f.

(c) Umawiające się Rządy uzgodniły, że kontyngenty przywozowe, o których mowa w paragrafach (a) i (b) tego Artykułu, wejdą w życie jednocześnie, jednak nie później, niż 15 marca 1949 roku.

(d) (i) Umawiające się Rządy zgodziły się na uskutecznienie każdorocznie w latach 1950-1953 wymiany różnych towarów według nomenklatury, wymienionej w Załącznikach C i D do niniejszej Umowy, z uzupełnieniami lub skreśleniami, jakie zostaną uzgodnione. W tym celu oba Rządy rozpoczną rozmowy y ostatnich 3 miesiącach każdorocznie w latach 1949-1952, celem wydania zarządzeń dla takiej wymiany towarowej, które będą obowiązywać od 1 stycznia w każdym odnośnym roku od 1950 do 1953.

(ii) Kontyngenty na towary polskie, przywożone do Zjednoczonego Królestwa, wyniosą na te lata łącznie £9.000.000, z tym, że w ciągu któregośkolwiek z tych lat wartość ta nie przekroczy £2,4 milionów.

(iii) Kontyngenty na towary, importowane ze Zjednoczonego Królestwa do Polski, wyniosą łącznie w tych latach kwotę £5,25 milionów.

(e) Rząd Polski zezwoli na zakup ze Zjednoczonego Królestwa w roku 1949 śledzi przyrzadzonych (cured), o wartości nie mniejszej, niż £400.000 i—o ile to możliwe—o wzrastającej wartości w każdym z lat 1950-1953, zgodnie z zapotrzebowaniem rynku polskiego, przy czym rzeczywista ilość będzie każdorocznie przedmiotem rozmów Umawiających się Rządów. Umawiające się Rządy są zgodne, że jeżeli wartość tych zakupów w którymkolwiek roku przekroczy wartość polskich połowów białej ryby, wyładowanych na ląd w Zjednoczonym Królestwie, i wartość sprzedaży mrożonego łososia w Zjednoczonym Królestwie w tym roku, nadwyżka winna być zarachowana w możliwie krótkim czasie przy ustalaniu polskich kontyngentów przywozowych dla towarów ze Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z przepisami paragrafu (d) niniejszego Artykułu.

Artykuł 8

(a) Rząd Polski zgłasza swój zamiar kontynuowania w Zjednoczonym Królestwie co roku, co najmniej w tej samej ilości, jak dotychczas, zakupów wytworów przemysłowych tego gatunku, jak wyszczególnione w Załączniku E do niniejszej Umowy.

(b) Spodziewa się on również, że, w miarę poprawy sytuacji gospodarczej Polski, będzie on mógł—w ramach, przewidzianych w Artykule 7 niniejszej Umowy—zezwoić na przywóz różnych towarów konsumpcyjnych ze Zjednoczonego Królestwa do Polski, we wzrastających ilościach.

Artykuł 9

Rząd Zjednoczonego Królestwa przyjmuje do wiadomości życzenie Rządu Polskiego ulokowania—poza bieżącym programem—zamówień na dobra inwestycyjne do kwoty £20.000.000. W dalszym ciągu będzie on podejmować wszelkie kroki, leżące w jego dyspozycji w świetle jego ogólnej polityki eksportowej, aby ułatwić uplasowanie zamówień polskich na tego rodzaju dobra inwestycyjne oraz gotów jest również przeprowadzić rozmowy z Polskim Radcą Handlowym w Londynie lub z Polską Misją Zakupów w Londynie, w sprawie każdego poszczególnego zlecenia, które Rząd Polski będzie chciał uplasować.

Artykuł 10

(a) Celem ułatwienia zakupów przez Rząd Polski surowców, głównie wełny, na warunkach kredytowych, z terminem płatności nie przekraczającym 90 dni, Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się nie wnosić zastrzeżeń przeciwko układom, które będą zawarte w Londynie, celem odnowienia oraz

przyznania kredytu lub kredytów akceptacyjnych, odnawianych do kwoty £2.500.000, płatnych całkowicie do 31 grudnia 1949 roku. Rząd Zjednoczonego Królestwa zarządzi, aby poprzez Departament Gwarancyjny Kredytów Eksportowych udzielane były gwarancje dla tego kredytu, na warunkach normalnych, jakie dotychczas są stosowane.

(b) Rząd Zjednoczonego Królestwa gotów będzie przychylnie rozpatrzyć możliwość ułatwień, które by dały możność odnowienia tego układu po 31 grudnia 1949 roku.

(c) Rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązuje się nie wnosić zastrzeżeń przeciwko rozszerzeniu układów kredytowych dotyczących zakupów dóbr inwestycyjnych, które to układy są obecnie w mocy między Polskim Rządem lub polskimi instytucjami finansowymi, a londyńskimi instytucjami finansowymi, aby kredyt przyznany stał się kredytem odnawialnym w granicach teraźniejszej kwoty £6.000.000, postawionym do dyspozycji do 30 czerwca 1955 roku dodatkowo do kredytu względnie kredytów odnawialnych do kwoty £2.500.000, o których wspomniano w paragrafie (a) niniejszego Artykułu. Przepisy tego paragrafu nie będą miały zastosowania do zamówień, ulokowanych po 31 grudnia 1951 roku.

Artykuł 11

Wobec ułatwień, przyznanych Polsce w Artykule 5, 7, 9 i 10 niniejszej Umowy, jako też wobec nowych możliwości rozwoju przywozu rolniczych produktów polskich, wzmiankowanych w Artykule 1, do Zjednoczonego Królestwa, Rząd Polski uzgodnił z Rządem Zjednoczonego Królestwa postanowienia Artykułów 12-17 niniejszej Umowy.

Artykuł 12

(a) Nie później, niż 15 lutego 1949 roku winny rozpocząć się w Londynie rozmowy między Rządem Polskim z jednej strony, a Rządem Zjednoczonego Królestwa i przedstawicielami działającymi na rzecz interesów brytyjskich i zatwierdzonymi w tym charakterze przez Rząd Zjednoczonego Królestwa— z drugiej strony.

(b) Celem tych rozmów będzie:—

- (i) rozważanie możliwości zastąpienia postanowień, zamieszczonych w Anglo-Polskim Protokole z dnia 31 października 1947 roku, dotyczących odszkodowania za brytyjskie interesy, a potwierdzonych wymianą not z dnia 24 stycznia 1948 roku, przez przepis, przewidujący zapłatę sumy w funtach szterlingach na zaspokojenie pretensji brytyjskich rościcieli, określonych w Artykule 1 (b) tegoż Protokołu oraz ustalenie wysokości tej sumy i dat, w jakich ona ma być zapłacona;
- (ii) ustalenie wysokości kwoty funtów szterlingów, jaka ma być zapłacona i dat, w jakich zapłaty te mają być dokonane w związku z wszelkiego rodzaju długami przedwojennymi, publicznymi i prywatnymi, co do których będzie uzgodnione, iż istnieje odpowiedzialność Rządu Polskiego.

(c) Miejsce spotkania dla dalszych rozmów, dotyczących załatwiania spraw, objętych paragrafem (b) (i) i (ii), zostanie ustalone podczas wstępnego okresu rozmów londyńskich.

(d) Umawiające się Rządy dołożą wszelkich starań, aby rozmowy te, do dnia 30 września 1949 roku doprowadziły do porozumienia.

Artykuł 13

(a) Rząd Polski zapewni, iż Narodowy Bank Polski zleci Bankowi Angielskiemu w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, otwarcie na rzecz Narodowego Banku Polskiego rachunku Banku Angielskiego, pod nazwą "Narodowy Bank Polski Rachunek Nr. 3."

(b) Na rachunek ten wpływać będą pieniądze, stosownie do Artykułów 15 i 17, a z rachunku tego dokonywane będą takie wypłaty, w odniesieniu do rozszerzeń Zjednoczonego Królestwa, jakie będą uzgodnione w wykonaniu Artykułu 12.

(c) Rząd Polski zarządzi w chwili, kiedy rachunek "Narodowy Bank Polski Rachunek Nr. 3" będzie otwarty, iż Bank Angielski otrzyma nieodwołalne instrukcje w formie zadawalającej Rząd Zjednoczonego Królestwa, zapewniające dokonanie płatności, o których mowa w ustępie (b) niniejszego Artykułu.

Artykuł 14

(a) Kurator Mienia Nieprzycięcielskiego w Zjednoczonym Królestwie (później zwany "Kuratorem") winien, na żądanie Rządu Polskiego dostarczać mu jak najszybciej po 1 czerwca i 1 grudnia każdego roku, aż do daty, która będzie ustalona zgodnie z postanowieniami artykułu 16, szacunek wartości pieniędzy i dóbr, zwolnionych przez niego w ciągu ubiegłych 6 miesięcy—zgodnie z Angielsko-Polskim Układem Pieniężnym i Majątkowym, podpisanym dzisiaj.

(b) Kurator, w ocenie wartości pieniędzy i dóbr, zwolnionych przez niego, winien stosować, a Rząd Polski powinien zgodzić się na—

(i) w odniesieniu do wszelkich kwot pieniężnych, które Kurator ma na swym rachunku, rzeczywistą sumę przez niego zwolnioną;

(ii) w odniesieniu do sald bankowych, pozostających do dyspozycji Kuratora, rzeczywistą sumę salda bankowego w dniu zwolnienia, tak, jak ją podał odnośny Bank;

(iii) w odniesieniu do papierów wartościowych, wymienionych w codziennej cedule Giełdy Londyńskiej, obejmującej papiery wartościowe oficjalnie notowane, przeciętną notowań dla każdego takiego waloru w dniu zwolnienia przez Kuratora, albo, gdyby nie było takiej ceny lub notowania w tym dniu, najbliższego następnego dnia, w którym takie notowanie nastąpiło;

(iv) jeżeli chodzi o złote monety i sztaby, albo o jakąkolwiek obcą walutę, ceny zakupu, podawane przez Bank Angielski, a o ile chodzi o srebro—cenę londyńskiego rynku, podawaną według dziennego notowania zawsze w dniu zwolnienia przez Kuratora lub gdyby nie było takiej ceny lub notowania w tym dniu, wówczas z następnego najbliższego dnia, w którym zaistniała taka cena lub notowanie.

(c) Kurator, oceniający wartość pieniędzy i dóbr, jakie zwalnia, oprze się—

(i) o ile chodzi o długi handlowe, na tej kwocie długu, jaka mu była podana;

(ii) o ile chodzi o wszelkie inne zwolnione pieniądze i dobra, z wyjątkiem pieniędzy i dóbr tego rodzaju, o których była mowa w poprzednim paragrafie (b), na wartości, którą mu została podana.

(d) Rząd Polski może zakwestionować wszelki szacunek, dokonany zgodnie z poprzednim paragrafem (c) z następujących przyczyn, na które winien Kuratorowi podać dowody:

(i) o ile chodzi o długi handlowe, albo

(a) że dłużnik zbankrutował, albo

(b) że dłużnik nie prowadzi już interesu, albo

(c) że dłużnik kwestionuje swoje zobowiązania;

- (ii) co do innych zwolnionych pieniędzy lub dóbr, z wyjątkiem pieniędzy i dóbr, o których mowa w poprzednim paragrafie (b),—że wartość podana Kuratorowi jest większa, niż słuszna ocena wartości rynkowej w dniu zwolnienia.

(e) Jeżeli Rząd Polski przedstawi dowody, że wartość pieniędzy i dóbr, wspomnianych w poprzednim paragrafie (c), którą Kurator użył, jako podstawy swego szacunku, była nie trafna, wówczas jego szacunek wartości zwolnionych pieniędzy i dóbr, ma być zmniejszony o kwotę, która będzie uzgodniona pomiędzy nim a Rządem Polskim.

(f) Jeżeli Rząd Polski przedstawi zadawalający dowód, że jakiegokolwiek pieniądze lub dobra, o których mowa w powyższych paragrafach (b) i (c), zwolnione przez Kuratora, nie przeszły do dyspozycji Rządu Polskiego, albo osoby, podpadającej pod polskie przepisy dewizowe, wówczas suma do zapłacenia przez Rząd Polski, zgodnie z postanowieniami Artykułu 15 tej Umowy, ma być odpowiednio zmniejszona.

Artykuł 15

Po otrzymaniu oszacowania, które ma podać Kurator według przepisów Artykułu 14 (a), Rząd Polski wpłaci na rachunek "Narodowy Bank Polski Rachunek Nr. 3"

- (i) niezwłocznie, zgodnie z Artykułem 14 (f), równowartość całej sumy, oszacowanej przez Kuratora, jako wartość pieniędzy i dóbr tego rodzaju, jak to przewiduje Artykuł 14 (b), a zwolnionych przez niego w poprzednich 6 miesiącach;
- (ii) natychmiast po uzgodnieniu z Kuratorem wszelkich niezbędnych sprostowań, zgodnie z Artykułem 14 (e) i (f), równowartość całej sumy, przyjętej po tych sprostowaniach przez Kuratora, jako wartość pieniędzy i dóbr tego rodzaju, jak to przewiduje Artykuł 14 (c), a zwolnionych przez niego w poprzednich 6 miesiącach.

Artykuł 16

Zobowiązania Kuratora, wynikające z przepisów Artykułu 14 (a) i zobowiązania Rządu Polskiego, wynikające z Artykułu 15, trwać będą do czasu, aż Kurator zwolni całkowitą ilość pieniędzy i dóbr, co do których będzie miał podstawy do mniemania, że mogą należeć one do osób polskich, w rozumieniu Anglo-Polskiej Umowy Płatniczej i Majątkowej, podpisanej w dniu dzisiejszym lub też do chwili, gdy Umawiające się Rządy zgodzą się, że zobowiązania te przestają istnieć. Umawiające się Rządy omówią nie później, niż 30 czerwca 1951 roku możliwość ustania tych zobowiązań.

Artykuł 17

(a) Każdorocznie w latach 1951–1953 Rząd Polski wpłaci do Narodowego Banku Polskiego "Rachunek Nr. 3"—3 i $\frac{3}{4}$ % wpływów szterlingowych, opartych na f.o.b. wartości importu wszystkich towarów, wysłanych w ciągu tych lat z Polski do Zjednoczonego Królestwa i tamże pozostałych,—plus 10% wpływów szterlingowych, opartych na f.o.b. wartości wszystkich towarów importowanych z Polski do Zjednoczonego Królestwa w ciągu tych lat i tamże pozostałych, a wymienionych w Załączniku F.

(b) Wpłaty, ustalone w paragrafie (a) niniejszego Artykułu będą dokonywane przez Rząd Polski w ratach kwartalnych: 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia każdorocznie w latach 1951–1953, zgodnie z paragrafem (c), z tym wyjątkiem, że wpłata, która ma być dokonana 31 marca 1951

roku przez Rząd Polski na wspomniany rachunek, wyniesie £400,000, która to kwota będzie zarachowana, aż do ustalenia całkowitej należności za rok 1951, przypadającej zgodnie z paragrafem (a), jak wyżej.

(c) Suma każdej kwartalnej wpłaty, która będzie uskuteczniiona, zgodnie z paragrafami (a) i (b) tego Artykułu, będzie obliczona na podstawie cyfr kwartału bezpośrednio poprzedzającego ten kwartał, w którym wpłata winna być dokonana, a które to cyfry przygotuje Rząd Zjednoczonego Królestwa na podstawie zadeklarowanej wartości przywozu z Polski do Zjednoczonego Królestwa, publikowanej w zestawieniach, odnoszących się do Handlu i Żeglugi Zjednoczonego Królestwa oraz uzupełnionej przez szczegółową analizę tych cyfr—tam, gdzie to jest wykonalne, z redukcją 10%, odliczonych na koszty frachtu i inne odpowiednie obciążenia. W ten sposób obliczona suma będzie podana do wiadomości Rządu Polskiego, najmniej na 14 dni przed datą płatności, ustaloną w paragrafach (a) i (b) niniejszego Artykułu.

(d) W pierwszym kwartale roku 1952 i roku 1953, ostateczna kwota, przypadająca na każdy z odnośnych lat 1951 i 1952, będzie ustalona w drodze porozumienia pomiędzy Umawiającymi się Rządami, a różnica pomiędzy kwotą w ten sposób ustaloną, a kwotą rzeczywiście wypłaconą, zgodnie z paragrafami (a) i (b) niniejszego Artykułu, będzie wyrównana przez zwiększenie lub zmniejszenie kwoty przypadającej do zapłacenia w II kwartale każdego z odnośnych lat 1952 i 1953. Co się tyczy kwoty, należnej za rok 1953, korektura dokonana będzie w drodze porozumienia między Umawiającymi się Rządami, na miesiąc po zakomunikowaniu Polskiemu Rządowi ostatecznego ustalenia zadeklarowanej wartości, zgodnie z paragrafem (c) niniejszego Artykułu.

Artykuł 18

W razie wypowiedzenia lub wygaśnięcia Anglo-Polskiego Układu Płatniczego z marca 1948 roku i, w razie, gdyby nie osiągnięto porozumienia co do zastąpienia go nowym Układem Płatniczym, Umawiające się Rządy zbadają wytworzoną sytuację odnośnie jej wpływu na obecną Umowę.

Artykuł 19

(a) Oba Umawiające się Rządy wyrażą zgodę na poniechanie dyskryminacyjnych aktów i niepotrzebnych ograniczeń, odnoszących się do żeglugi, zatrudnionej w handlu międzynarodowym.

(b) O ile wejdzie w życie wielostronny Układ, który by zmierzał do usunięcia aktów dyskryminacyjnych i niepotrzebnych ograniczeń, mających wpływ na międzynarodową żeglugę handlową, a w którym to Układzie oba Umawiające się Rządy uczestniczyłyby, przepisy poprzedniego paragrafu (a) uważane będą za zastąpione postanowieniami takiego wielostronnego Układu.

(c) Umawiające się Rządy uzgodniły, że na żądanie jednego z nich, przedstawiciele obu Rządów spotkają się, celem ustalenia, czy przesyłki towarów drogą morską między oboma Krajami były uskuteczniane zgodnie z zasadą niedyskryminacji między obu banderami oraz celem przedsięwzięcia środków, które byłyby konieczne, aby uniknąć powtórzenia się trudności, które mogłyby zaistnieć.

Artykuł 20

Umawiające się Rządy uzgodniły, że w okresie obowiązywania niniejszej Umowy, będą się odbywały zebrania Komitetu oficjalnych przedstawicieli, reprezentujących oba Rządy—kiedy tylko to będzie potrzebne—celem sprawdzenia, jakie postępy poczyniła wymiana handlowa pomiędzy obu Krajami, badania trudności, jakie mogły powstać, zaproponowania środków

dla ich usunięcia. Te zebrania nie będą miały na celu zastąpienia, lecz będą uzupełnieniem istniejących organów do porozumienia się między obu Rządami—w sprawach wynikłych z niniejszej Umowy.

Artykuł 21

(a) Niniejsza Umowa wejdzie w życie w dniu jej podpisania i zachowa —z zastrzeżeniem postanowień paragrafu (b) tego Artykułu—moc prawną do 31 grudnia 1953 roku.

(b) Artykuły 13, 15, i 17 zachowają moc prawną do czasu wypełnienia zobowiązań w nich zawartych. Data wygaśnięcia ważności tych Artykułów będzie ustalona w drodze porozumienia między oboma Umawiającymi się Rządami.

Na dowód czego podpisani, zaopatrzeni we właściwe pełnomocnictwa, złożyli na niniejszej Umowie swoje podpisy.

Sporządzono w Warszawie, dnia 14 stycznia 1949 roku, w dwóch egzemplarzach, w polskim i angielskim języku, przy czym oba teksty uważane będą za jednakowo autentyczne.

(L.S.)

H. MINC,

(L.S.)

D. ST. CLAIR GAINER.

ZAŁĄCZNIK A

LISTA I

Zakupy Ministerstwa Wyżywienia, na które kontrakty będą zawarte do końca r. 1953

Cyfry w tysiącach "długich ton" w ciągu lat:

	1949	1950	1951	1952	1953
1. Bekony*	20	30	40	50	60
2. Jaja w skorupach (skrzynie)	(435.000)	(620.000)	(860.000)	(1.110.000)	(1.200.000)
Jaja mrożone	3,5	5	7	8	8
3. Ser†	0,3	1	2	3,5	5
4. Masło†	0,5	2	5	10
5. Smalec†	0,5	0,6	0,8	1

* Warunki kontraktu zgodnie z punktacją wyszczególnioną w pismach wymienionych między dwoma Rządami.

† Cyfry tylko orientacyjne: układające się strony podejmą dalsze rozmowy, kiedy powstaną nadwyżki eksportowe.

LISTA II

Pozycje, na które będą udzielane poszczególne minimalne kwoty importowe do końca 1953 roku lub, jeżeli to będzie uznane za słuszne, na które Ministerstwo Wyżywienia zawrze roczne kontrakty

Cyfry w tysiącach "długich ton" w ciągu lat:

	1949	1950	1951	1952	1953
6. Łosoś mrożony	0,5	0,7	0,8	0,9	1
7. Pulpa owocowa	0,9	1,5	2	2,5	3
8. Cebula	25	35	45	50	60
9. Konserwy mięsne	2	2,5	3	3,5	4
10. Odpadki poubojowe— żołądki i jelita cienkie wieprzowe	1,65	1,87	2,1	2,27	2,45
Jelita grube	0,2	0,23	0,25	0,28	0,3
11. Konserwy rybne (gatunek do ustalania)	0,1	0,13	0,16	0,18	0,2
12. Drób— Indyki	0,8	1,1	1,5	1,7	2
Gęsi, kaczki, kury, kurczęta	5,5	6,6	7,0	8,1	8,1
Początek roku rozumie się 1.IV.					
13. Strączkowe	3	5	5	5	5
14. Krochmal	15	10	10	10	10†

† Podobna cyfra ustalona jest dla kampanii 1953 roku.

LISTA III

Towary, na które zostaje wydzielona minimalna łączna kwota importowa £500,000 na każdy rok pięcioletniego okresu z tym, że lista może być rewidowana corocznie, z możliwością podwyższenia

(a) Pozycje, na które poszczególne minimalne kwoty objęte sumą ogólną ustalono na 1949 rok

Cyfry w tys. £. w ciągu 1949 r.

15. Czarne jagody oraz borówki (świeże i suszone)	250	} 1950-53 do corocznych rokowań
16. Dziczyzna	5	
17. Groch i fasola w konserwach	12	
18. Pomidory w proszku	11	
19. Grzyby marynowane i solone	10	
20. Soki owocowe	40	} 1950-53 do corocznych rokowań
21. Wódka, likiery	17	
22. Cukierki i czekolada	30	
23. Wędliny	75	

(b) *Pozycje bez podania kwot minimalnych i które mogą być importowane w granicach ogólnego kontyngentu dla tej grupy*

24. Towary różne wyszczególnione poniżej §	140	} 1950-53 do corocznych rokowań
25. Towary różne niewyszczególnione gdzie indziej	10	
Ogółem:	600	

O ile na pewne towary nie zgłoszono dostatecznej ilości podań o pozwolenia przywozu, wartość pozwoleń przywozowych na inne towary może być za obopólną zgodą podwyższona.

§ *Nasiona rolnicze.*

Jarzyny świeże—kalafior, ogórki, chrzan, szparagi (uwzględniając ograniczenia sezonowe).

Warzywa mrożone—groch, fasola, cebula, marynaty, drobne marynaty.

Warzywa konserwowe, oprócz ogórków.

Owoce świeże—wiśnie, truskawki, leśne jagody.

Owoce świeże mrożone—wiśnie, truskawki, maliny.

Kompoty owocowe—brzoskwinie, gruszki, wiśnie.

Węgorze mrożone.

Grzyby suszone.

Ogórki w beczkach w solonce.

Pro memoria: Szynka w puszkach (do corocznego ustalenia; w 1949 r. nie będzie).

LISTA IV

Pozycje mające być przedmiotem układów rocznych i ad hoc.

(a) *Ilości minimum, ustalone obecnie na 1949 r.—*

	<i>Tony</i>
26. Ryby dorsz (white fish)	5.000
27. Jęczmień pastewny (ze zbiorów 1949 r.) ...	30.000
28. Słód (ze zbiorów 1949 r.)	4.000

|| Pozwolenia będą udzielane na zgłoszenia w stosunku 1 tona na każde 7 ton jęczmienia pastewnego, zakontraktowanego przez Ministerstwo Wyżywienia.

(b) *Nie ustalono ilości minimalnych na—*

29. Owies—Ministerstwo Wyżywienia może być nabywcą owsa polskiego i jest skłonne rozważyć jakości i ilości po każdorocznych zbiorach.

ZAŁACZNIK B (1)

(Patrz Artykuł 2 (a))

Przywóz drzewa z Polski

	1949	1949-51
Tarcica iglasta ('000 standartów)	70	270
Podkłady kolejowe ('000 sztuk) (sosnowe według normalnej specyfikacji Kolei Brytyjskich)	50	50
Kopalniaki ('000 fathomów)	30	200
Klepki dębowe (metrów sześciennych)	300	1.400
Sklejka (metrów sześciennych)	300	900
Tarcica liściasta (twarda) (metrów sześciennych)	10,000	23.000
Papierówka ('000 fathomów) (z białego drzewa, całkowicie okorowana i oczyszczona z miazgi i łyka)	25	120

ZAŁACZNIK B (2)

(Patrz Artykuł 2 (c))

Szczytowe dostawy pewnych rodzajów drewna z Polski w okresie pięcioletnim 1949-53

Tarcica iglasta ('000 standartów)	450
Kopalniaki ('000 fathomów)	275

ZALACZNIK C
(Patrz Artykuł 7 (a))

I.—Tekstylia

- Wyroby bawełniane (w tym płótno introli-gatorskie i płótno materacowe)
- Wyroby wełniane
- Wyroby ze sztucznego jedwabiu
- Plusz i draperie
- Wyroby, konfekcyjne (odzież robotnicza, spodnie, koszule itp.)
- Dywany, kilimy i chodniki, sukno ręcznie tkane (samodziały)
- Przędza wełniana czesankowa i zgrzebna
- Pasmanteria
- Firanki

II.—Artykuły chemiczne

- Chloran sodu
- Chlorek wapnia
- Potaż kaustyczny
- Węgiel drzewny
- Arszenik biały
- Siarczan talu
- Wosk Montana
- Terpentyna

III.—Drzewo i wyroby drzewne

- Meble stolarskie
- Krzesła stolarskie
- Krzesła i fotele gięte
- Stojące wieszaki gięte
- Deseczki siedzeniowe
- Sklejka mokroklejona
- Sklejka suchoklejona
- Płyty stolarskie
- Stolarka budowlana (drzwi pływowe i płytowe)
- Gotowa posadzka i fryzy posadzkowe
- Komplety beczkowe dębowe i klepki
- Beczki do śledzi z drzewa sosnowego
- Komplety skrzynkowe
- Ramy do obrazów złożone lub srebrzone
- Galanteria drzewna
- Artykuły z drewna (do domowego użytku, artykuły kuchenne i gospodarskie, czopy, szpunty itd.)
- Kobiałki
- Wełna drzewna z drewna miękkiego
- Wiklina
- Wyroby wiklinowe.

i inne pozycje do ustalenia.

IV.—Wyroby metalowe

- Wyroby emaliowane
- Wiadra ocynkowane
- Wyroby emaliowane żeliwne
- Kubki cynkowe do małych baterii
- Blacha cynkowa

V.—Szkło, porcelana, cement

- Szkło okienne
- Balony
- Butelki
- Szkło stołowe
- Szkło oświetleniowe
- Porcelana stołowa
- Cement

VI.—Różne

- Szczecina
- Pierze i puch
- Zioła lecznicze
- Zapałki
- Guziki
- Ozdoby choinkowe
- Zabawki
- Wyroby artystyczno-ludowe
- Rękawiczki
- Kazeina

ZALACZNIK D
(Patrz Artykuł 7 (b))

	Tys. £.		Tys. £.
1. Samochody osobowe	50	8. Aparaty fotograficzne i przybory ...	5
2. Samochody ciężarowe specjalne i wyposażeniowe	50	9. Przybory kreślarskie, przybory matematyczne i suwaki	10
3. Samochody specjalne do celów handlowych	100	10. Maszyny do liczenia i dodawania	10
4. Urządzenie garaży	30	11. Powielacze	40
5. Przyczepy	10	12. Zegary i zegarki	5
6. Motocykle	25	13. Walce drogowe	10
7. Urządzenia kinematograficzne	60	14. Maszyny do pralni przemysłowych	10
		15. Maszyny do szycia przemysłowe ...	10

	Tys. £.		Tys. £.
16. Maszyny do szycia domowe ...	5	35. Farmaceutyki i alkaloidy ...	75
17. Maszyny do krajania tkanin ...	5	36. Specyfiki lecznicze ...	15
18. Maszyny do krajania tkanin specjalne ...	5	37. Przybory dentystyczne i aparaty do wzmocnienia słuchu ...	25
19. Lodówki domowe ...	5	38. Róż-do polerowania ...	5
20. Drobne narzędzia ...	65	39. Instrumenty muzyczne i płyty gramofonowe ...	10
21. Przenośne narzędzia na napęd mechaniczny ...	80	40. Proszek bakelitowy i trolitowy ...	5
22. Tarcze ściernie (szlifierskie) ...	10	41. Masy plastyczne w arkuszach ...	10
23. Przędza, nici i wyroby jedwabne ...	10	42. Wyroby prasowane z mas plastycznych do użytku przemysłowego i domowego ...	25
24. Płaszczki nieprzemakalne ...	5	43. Linoleum i podkłady filcowe ...	25
25. Fajki do tytoniu ...	2	44. Farby ...	15
26. Przybory sportowe ...	25	45. Farba drukarska ...	5
27. Materiały światłoczułe fotograficzne ...	20	46. Lakiery specjalne ...	30
28. Materiały dla artystów ...	5	47. Przędza bawełniana i wyczeski wełniane (z wyjątkiem merynosowej) ...	25
29. Książki, słowniki i encyklopedie ...	20	48. Węże parciane ...	10
30. Mapy ...	5		
31. Gazety i czasopisma ...	10		
32. Wyroby nożownicze ...	5		
33. Brzytwy i nożyki ...	3		
34. Preparaty toaletowe ...	10		

ZAŁĄCZNIK E

(Patrz Artykuł 8)

Małe pompy (typu znormalizowanego)	Dzwigi i legary
Sprawdziany i instrumenty pomiarowe	Lodówki przemysłowe
Wyposażenie dla nurków	Taśma hamulcowa, okładziny i części do nich
Mieszarki betonowe i wibratory	Sprzęt pomiarowy okrętowy
Traktory rolnicze	Znormalizowane przyrządy i aparaty laboratoryjne
Maszyny do wyrobu atramentu, farb lakierów	Urządzenia radiowe, części do nich i przemysłowy sprzęt elektroniczny
Elektryczne przyrządy pomiarowe	Gumowe węże, płyty i rury.
Urządzenia przeciwpożarnicze	
Urządzenia do latarni morskich	
Srodki owadobójcze i odkażające	

ZAŁĄCZNIK F

(Patrz Artykuł 17)

1. Towary wyszczególnione w Liście III Załącznika A.	3. Krochmal.
2. Towary wyszczególnione w Załączniku C.	4. Cebula.
	5. Pulpka owocowa.

LONDON

PRINTED AND PUBLISHED BY HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE

To be purchased directly from H.M. Stationery Office at the following addresses:

York House, Kingsway, London, W.C.2; 13a Castle Street, Edinburgh, 2;

39 King Street, Manchester, 2; 2 Edmund Street, Birmingham, 3;

1 St. Andrew's Crescent, Cardiff; Tower Lane, Bristol, 1;

80 Chichester Street, Belfast

OR THROUGH ANY BOOKSELLER

1949

Price 6d. net